

Rodiče za
inkluzí

Mýty a omyly o inkluzi ve veřejném prostoru

**Přehled nejčastějších mýtu a omylů,
které se vyskytly v souvislosti
s novelou školského zákona**

(připravila a aktualizuje Mgr. Veronika Doležilová)

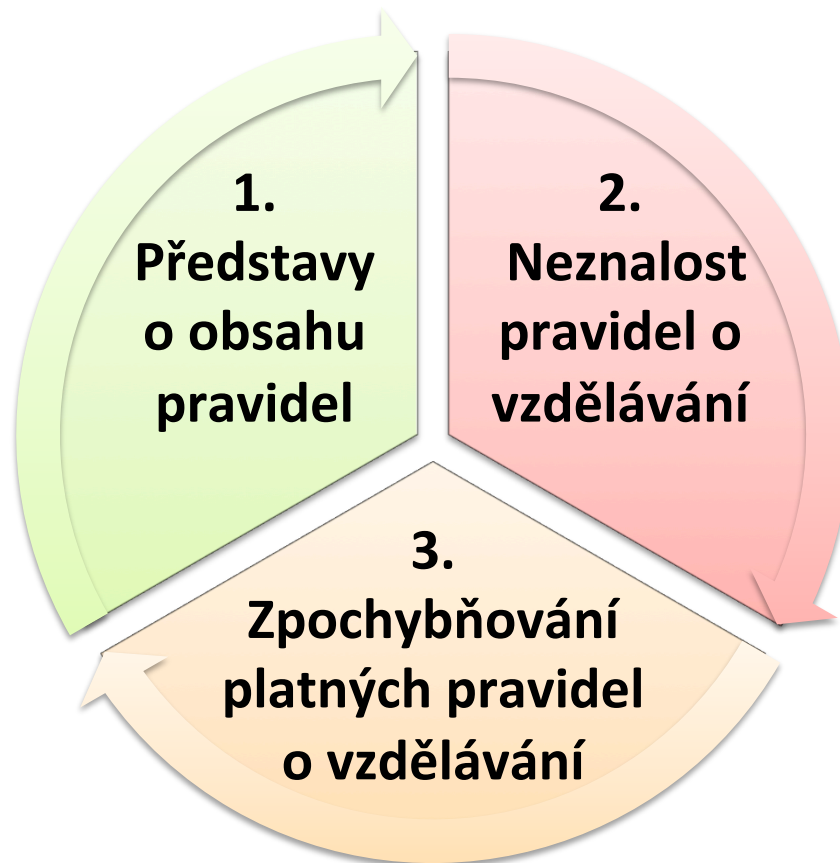
Místo úvodu – čím se zabýváme:

- Aliance Rodiče za inkluzi vznikla po letitém setkávání se rodičů různě handicapovaných dětí, nejde o *ad hoc* aktivitu reagující na aktuální dění.
- Aliance je volné uskupení rodičů a organizací, kteří se zabývají otázkami vzdělávání.
- Smyslem existence aliance je sdílení informací, podpora a shromažďování příkladů dobré praxe.
- Aliance nejen organizuje, ale také se účastní akcí s tématem vzdělávání.
- Na počátku února 2016 se členky koordinačního výboru účastnily konference „**Jak na společné vzdělávání v Karlovarském kraji**“, kterou pořádali Nadace Open Society Fund Praha a Krajský úřad Karlovarského kraje.
- Na konferenci aliance prezentovala příspěvek „**Mýty a omyly o inkluzi ve veřejném prostoru**“.

S ohledem na ohlas tohoto příspěvku se aliance rozhodla aktualizovat seznam omylů o inkluzi vždy, pokud se nějaký mýtus objeví a znepokojuje nejen rodiče, ale i pedagogy a širokou veřejnost.

Východiska mýtů a omylů o inkluzi, aneb proč k nim dochází

pravidla jsou „návodem“ k chování, nikoli dojmem, názorem či dokonce zájmem

neznalost „pravidel hry“ neomlouvá, proto není možné šířit informace, které neodpovídají „návodu ke hře“ – skutečnosti

pravidla pro vzdělávání jsou stejně platná jako pravidla silničního provozu

Přehled nejčastějších mýtů a omylů

Omyl č. 1:
Inkluze začíná 1. září 2016

Mýtus č. 2:
*Rodiče budou moci žádat o přijetí
znevýhodněných dětí do běžných škol*

Omyl č. 3:
Ředitelé běžných škol budou muset
přijímat i znevýhodněné děti

Mýtus č. 4:
*Ruší se tzv. praktické základní školy
včetně přílohy k RVP a základní školy
speciální*

Omyl č. 5:
Všechny děti ze škol speciálních a tzv.
praktických se musejí alespoň ve školním
roce 2016/2017 vzdělávat
v běžné škole

Mýtus č. 6:
*OSPOD bude nutit rodiče k přestupu
dětí na běžnou, nebo naopak
na speciální školu*

Omyl č. 7:
Inkluze se odkládá AŽ o 2 roky ... !?

prostor
pro další mýty
a omyly

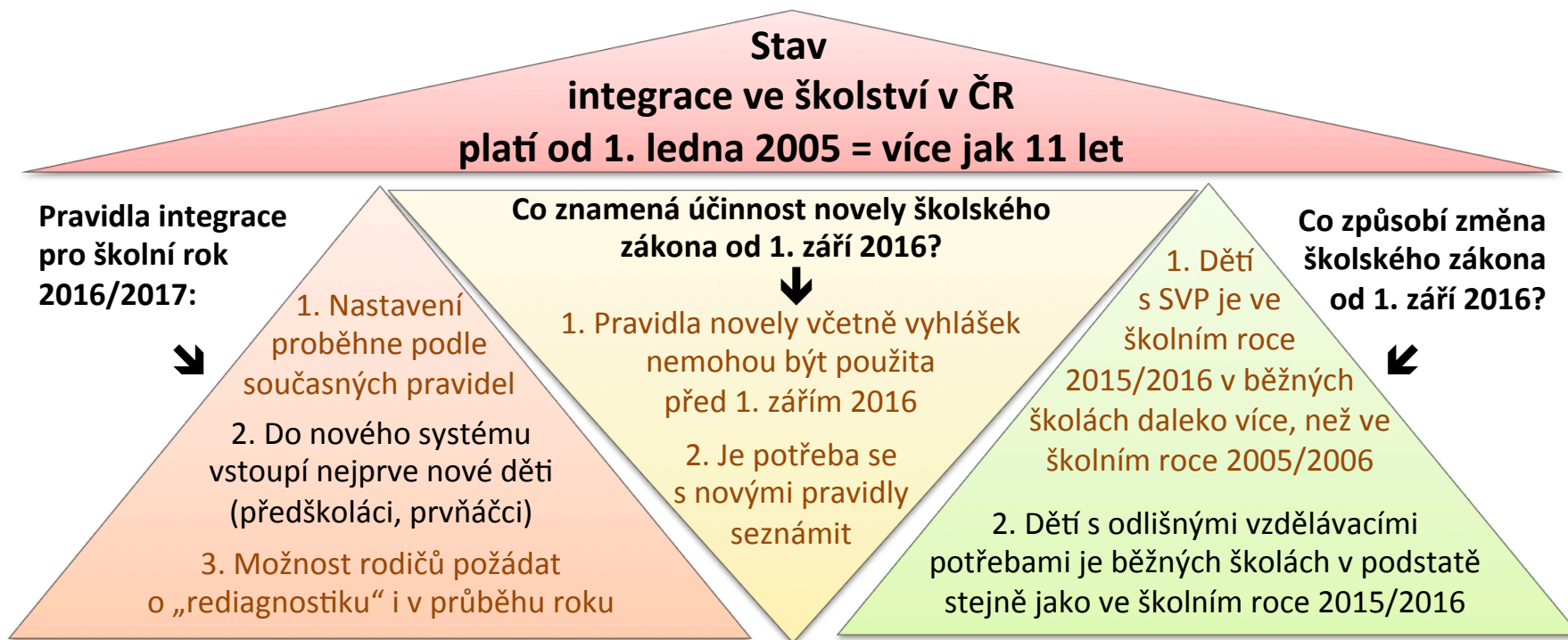
prostor
pro další mýty
a omyly

prostor
pro další mýty
a omyly

prostor
pro další mýty
a omyly

Pojďme se podívat, jak to vlastně je ...

Omyl č. 1: Inkluze začíná 1. září 2016

Antistresové otázky:

1. *Od kdy platí inkluzivní pravidla?*
2. *Ve kterých letech přibývá v běžných školách nejvíce dětí s odlišnými vzdělávacími potřebami?*
3. *Budou muset všechny děti projít rediagnostikou hned po 1. září 2016?*

Omyl č. 2: Rodiče mohou žádat od 1. září 2016 o přijetí znevýhodněných dětí do běžných škol

Princip běžné spádové školy (primární pravidlo)

- ✓ pravidlo platí od 1. ledna 2005, nikoli až od 1. září 2016
- ✓ všechny děti mají právo na přednostní přijetí v běžné spádové škole
- ✓ a současně každá spádová škola je povinna přijmout „spádové“ dítě bez ohledu na jeho SVP

Princip volby školy rodičem (sekundární pravidlo)

- ✓ rodič může vybrat pro dítě jakoukoli „běžnou“ školu,
- ✓ do ZŠ speciální nebo tzv. praktické je možné dítě přijmout jen na základě doporučení ŠPZ a souhlasu rodičů

Co znamená jiná praxe nebo jiný postup?

- ✓ jsou obecně protizákonné (x školský zákon)
- ✓ jsou současně diskriminační (x antidiskriminační zákon) pro nerovný přístup ke vzdělání z důvodu zdravotního postižení (zdravotní postižení je širší a neodpovídá tzv. sociální legislativě)

Antistresové otázky:

4. Od kdy mohou rodiče zapsat jakékoli dítě do běžné spádové školy, nebo mu vybrat jinou běžnou školu?
5. Může být dítě přijato do tzv. praktické nebo speciální ZŠ bez doporučení ŠPZ?
6. Může být dítě „převedeno“/přijato do tzv. praktické nebo speciální ZŠ bez souhlasu rodičů?

Omyl č. 3: Ředitelé běžných škol budou muset od 1. září 2016 přijímat i znevýhodněné děti

Principy běžné spádové školy

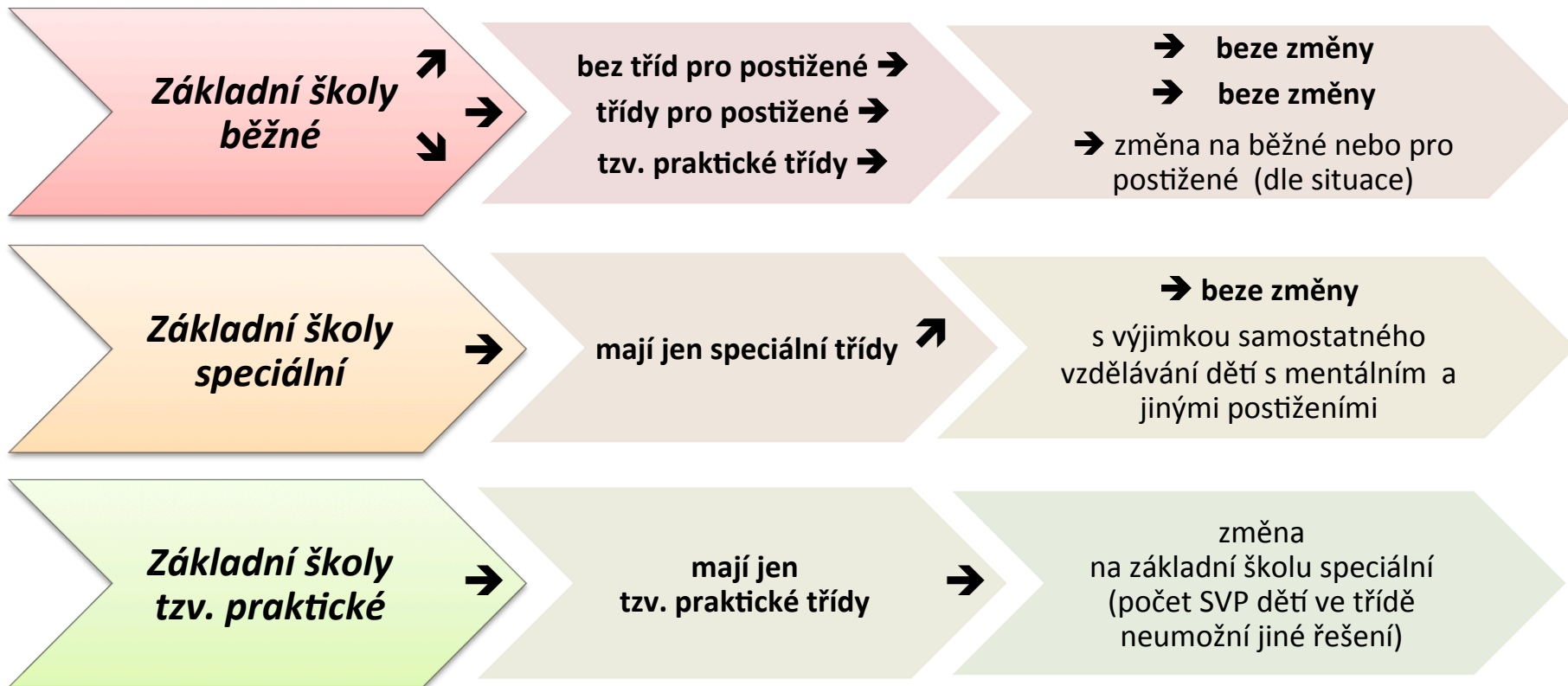
- + každá spádová škola je povinna přijmout „spádové“ dítě bez ohledu na jeho odlišné vzdělávací potřeby (viz též omyl č. 2)
- + spádová škola nesmí odmítnout přijmout dítě pro jeho odlišné vzdělávací potřeby
- + škola nesmí při plnění povinné školní docházky vyloučit nebo jakkoli ukončit vzdělávání dětí
- + odhlásit a přihlásit dítě do školy může pouze rodič

Princip přijetí dítěte s SVP v běžné škole

- + spádová škola je povinna dítě přijmout
- + škola nemůže rozhodnout o nepřijetí dítěte kvůli znevýhodnění
- + škola má formální závazek učinění všeho potřebného na vzdělávání každého dítěte, nemůže se zprostit např. tvrzením, že „není připravená“
- + jde o permanentní proces, ne o „zařazení“ dítěte, kdy všichni komunikují a naslouchají si (komunikace a spolupráce „škola – rodiče – dítě – PPP/SPC)

? **Antistresová otázka:**
7. Do kdy mohla běžná škola odmítnout dítě s odlišnými vzdělávacími potřebami? Do 1. ledna 2005, nebo do 1. září 2016?

Omyl č. 4: Od 1. září 2016 se ruší všechny tzv. praktické a speciální školy

Antistresová otázka:

8. Ruší se tzv. praktické školy a speciální školy?

Omyl č. 5: Všechny děti s SVP se musejí vzdělávat ve školním roce 2016/2017 ve spádových školách

Východiska

- ✓ do každé školy přihlašuje dítě zákonný zástupce (ZZ)
- ✓ do běžné ZŠ bez dalších podmínek do ZŠ speciální při splnění podmínek

Společné podmínky pro přijetí do ZŠSp do 31. srpna 2016

- ➔ Doporučení ŠPZ
- ➔ Projednání a poučení ZZ
- ➔ Informovaný souhlas ZZ se zařazením do ZŠSp

Společné podmínky pro přijetí do ZŠSp od 1. září 2016 rozšířeny o:

- + POSOUZENÍ naplňování vzdělávacích možností dětí s SVP v běžné ZŠ pracovníky ŠPZ
- + žádost ZZ o přijetí do konkrétní ZŠSp a informování touto ZŠSp

Význam práce ŠPZ – individuálně doporučovaná podpůrná opatření

- ✓ využití odborných dovedností k vyhodnocování potřebné podpory z hlediska naplňování vzdělávacích možností každého dítěte
- ✓ využití odborných dovedností ŠPZ k individuálnímu nastavení podpůrných opatření každému dítěti

Antistresová otázka:

12. Jde (a) o přeřazení dětí s SVP do běžných škol, nebo (b) o posouzení vzdělávacích možností každého dítěte s SVP individuálně?

Mýtus č. 6: OSPOD bude nutit rodiče k přestupu dětí na běžnou, ... nebo naopak na speciální školu

Agenda sociálně-právní ochrany

≠

Agenda vzdělávání

oznamovací povinnost
o „ohrožení“ dítěte
platí hlavně pro
státní orgány,
školy a zdravotnická zařízení
od roku 1999

škola
neoznamuje OSPODu
špatnou péči o dítě
OSPOD dítě jen
objedná na vyšetření
do PPP/SPC

„Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči.“

OSPOD koná
standardní opatření
sociálně-právní
ochrany dítěte

možnost
školy požádat OSPOD
o objednání dítěte na vyšetření
do PPP/SPC, pokud
dítě ještě nevyužívá
podpůrná opatření
2. stupně a vyšší

Antistresová otázka:

13. Jde o nucení rodičů k přihlášení dětí do jiné školy než dítě doposud chodilo?

Omyl č. 7: Odkládá se účinnost „inkluze“ ... ! ...

Co platí a podle čeho postupovat ?

✓ změna školského zákona platí od jara 2015 ☺

✓ změna školského zákona bude účinná právě od 1. 9. 2016 ☺

✓ do 31. 8. 2016 se postupuje podle současných pravidel ☺

✓ novela školského zákona mění právní charakter podpůrných opatření z možnosti je využívat na nárok je používat (povinnost je zajistit) ☺

~~1. 9. 2016 se všechno změní a nikdo neví, co platí a podle čeho a jak postupovat ☹~~

Zprávy PPP/SPC se 1. září 2016 nemění !

✓ zprávy a doporučení pro školní rok 2016/2017 se vydávají na jaře 2016

✓ doporučení a podpůrná opatření pro školní rok 2016/2017 platí minimálně pro celý školní rok, maximálně do 31. 8. 2018

✓ až do konce léta 2016 platí stejná pravidla jako posledních 11 let (od 1. 1. 2005)

Antistresové otázky:

9. Od kdy se postupuje podle nových pravidel?

10. Platí „jarní“ zprávy PPP/SPC a v nich určená podpůrná opatření i ve školním roce 2016/2017, popř. i 2017/2018?

11. Odkládá se tímto inkluze?

... a na závěr orientační přehled základních změn

Co se mění	Současná pravidla	Nová pravidla	Smysl
rodiče nedbají doporučení školy na vyšetření v PPP/SPC (dítě nemá nastavena PO!)	obecná oznamovací povinnost školy při zanedbávání péče ve vzdělávání	škola může požádat OSPOD o zajištění vyšetření	zajištění podpory dítěti
vyšetření v PPP/SPC	postup bez sjednocených kritérií	předvídatelný druh PO a jeho rozsah	zajištění sjednoceného druhu a rozsahu poskytovaných PO podle znevýhodnění dítěti
druhy podpůrných opatření daných zákonem	konkrétní PO nejsou veřejně přístupné, neví se, co je a co není podpůrné opatření	„seznam“ druhů podpůrných opatření daný zákonem	jednoznačná identifikace, co je a co není podpůrným opatřením
informovanost rodičů	seznámení se zjištěním vyšetření	seznámení a poučení rodičů o dopadech druhu školy na další vzdělávání dítěte	omezování neinformovanosti rodičů
odvolání se proti závěrům PPP/SPC	není možné	revize zprávy a doporučení	obrana při nesouhlasu rodičů s prací PPP/SPC
plán pedagogické podpory	není dán	při zjištění znevýhodnění škola vypracuje „1. pomoc“ a doporučí vyšetření v PPP/SPC	podpora dětem před poskytováním podpůrných opatření
vzdělávání dětí s mentálním postižením	v běžných ZŠ s IVP v tzv. praktických ZŠ – RVP-LMP ve speciálních ZŠ – MP S a T	v běžných ZŠ s IVP ve speciálních ZŠ - stupeň MP dětí s MP samostatně	jednoznačná pravidla pro vzdělávání dětí s MP při zohlednění stupně MP
vzdělávání dětí bez postižení v ZŠ speciálních a tzv. praktických	v ZŠ speciálních se mohou vzdělávat i děti bez postižení	vzdělávání nepostižených dětí v ZŠ speciální není možné	ZŠ speciální jsou určeny jen dětem s postižením, ne bez něj

Děkuji vám za pozornost a v případě zájmu se pokusím odpovědět na co nejvíce otázek.

... a ještě odpovědi na otázky ...

... odpovědi na antistresové otázky:

1. Od 1. ledna 2005 se školským zákonem (č. 561/2004 Sb.)
2. Po roce 2005, v posledních letech jde už o přirozený "přírůstek".
3. Ne, protože "jarní rediagnostika" platí minimálně pro školní rok 2016/2017.
4. Od 1. ledna 2005 nikoli od 1. září 2016, protože jde o pravidlo platné podle školského zákona č. 561/2004 Sb., nikoli podle novely č. 82/2015 Sb.
5. Ne.
6. Ne.
7. Do 1. ledna 2005, od té doby je spádová škola povinna přijmout každé „spádové“ dítě bez ohledu na jeho odlišné vzdělávací potřeby.
8. Speciální ani tzv. praktické školy se neruší, v případě praktických škol bude potřeba upravit jejich právní status.
9. Od 1. září 2016.
10. Ano, obecná platnost 1 rok zůstává zachována.
11. Ne.
12. b) je správně.
13. Ne, OSPOD jen objednává do PPP/SPC.